

Vuonna 1922 lokakuun 23 päivänä koontuivat Eduskunnan Pankkivaltuusmiehet puheenjohtaja Lavonius, herrat Nevanlinna, Tanner, Ramsay, Vuolijoki sekä varamies Hahl. Läsänä olivat Johtokunnan puheenjohtaja Stenroth sekä jäsenet Basilier, v. Frenc-kell ja af Heurlin.

1 §.

Puheenjohtaja ilmoitti, että pankinjohtaja Clas v. Collan, jolle puheenjohtaja oli jättänyt Pankkivaltuusmiesten onnittelukirjeen, oli pyytänyt lausumaan Pankkivaltuusmiehille sydämelliset kiitoksensa.

2 §.

Jatkettiin Johtokunnan esittämän ja viime kokouksessa esillä olleen valuuttapoliittisen ohjelman käsittelyä siltä osalta, mikä koski ensi vuonna toimitettavaksi ostettavia valuuttoja.

Senaattori Stenroth lausui olleensa kauan epäilevällä kannalla ehdotetun laatuisten sopimusten suhteen, mutta tulleensa siihen, että, jollei Suomen Pankki voi muodossa tai toi-

nessa tarjota puutavaraviejille sitä kurssigarantiaa, jota ne kurssien yhä laskiessa pitävät tuotantonsa jatkamiselle välttämättömänä, on seuraus siitä oleva, että viejät hankkivat itsellensä tämän garantian myymällä tavaransa käteismaksua vastaan. Tästä olisi seurauksena että pankki, joka tuskin voisi kieltäytyä ostamasta sille täten tarjottua ulkomaista valuuttaa, olisi pakotettu maksamaan siitä melkoista korkeamman hinnan, kun jos osto tapahtuisi ehdotetun leveranssisopimuksen nojalla, jonka ohessa maalle koituisi taloudellinen tappio, koska puutavarasta yleensä saadaan 1 á 2 puntaa standartilta enemmän, jos viejään ei tarvitse vaatia käteismaksuja. Näistä syistä puhuja toivoo että Pankkivaltuusmiehet hyväksyisivät Johtokunnan ehdotuksen.

Herra Tanner ilmoitti, että hänellä on suuria epäilyksiä Johtokunnan suunnitelmaa vastaan. Sen kautta Suomen Pankki joutuu takaamaan viejille määrätyn kurssin 6 á 7 kuukautta edeltäpäin, kärsien itse tappioita. Puhuja tiedusteli onko luultavaa, että viejät tulevat ottamaan käteismaksuja. Ellei niitä oteta tai saada, tulevat valuutat aikanaan maahan ja jäävät myöskin ennenajojaan kuluttamatta.

Herra Lavonius lausui, että hänen kantaansa on enimmänsä vaikuttanut se seikka, että jos Suomen Pankki kieltäy-

tyy ostamasta viejään valuuttaa ensi kesänä toimitettavaksi, niin joutuu se todennäköisesti pakoitetuksi ostamaan viejään saamat käteismaksut a vista, ja silloin menettää maamme käteismaksuista johtuvan puutavaran hinnanalennuksen ja Suomen Pankki menettää korkeamman kurssin muodossa huomattavan summan. Ehdotettujen sopimusten kautta voittaa siis maamme ja Suomen Pankki. Puhuja halusi kuitenkin tässäkin yhteydessä ja Pankin tappioiden vähentämisen kannalta uudelleen esittää edellisessä kokouksessa lausumansa käsityksen, että Pankin ei tulisi estää markan arvon verraten nopeata nousua sopivaan rajaan asti. Samalla hän esitti, että Pankkivaltuusmiehet tällä kertaa antaisivat hyväksymisensä vain tänä vuonna tehtäviin sopimuksiin ja korkeintaan 300 miljoonan markan määrään.

Senaattori Stenroth ilmoitti, että viejään näyttää olevan hyvin helppo saada käteismaksuja.

Herra Vuolijoki katsoi, että markan arvo saattaa kyllä kohota ja valuutasta niinollen tulla tappioita, mutta piti kuitenkin suotavana, että kerran omaksuttua politiikkaa ei ainakaan vielä hyljätä.

Herra Nevanlinna lausui edellyttävänsä, että kysymyksessä olevasta terminavaluutasta maksettavaksi ehdotettu hinta oli laskettu ainoastaan niin korkeaksi, että sillä juuri

voitaisiin saada viejät luopumaan ennakkokäteismyynnistä. Tällöin siis halvemman hinnan määrääminen merkitsisi sitä, että Suomen Pankki saisi valmistua ostamaan etumaksut avistavaluuttana.

Herra Hahl oli sitä mieltä, että viejien täytynee saada etumaksuja jossain muodossa ja hyväksyi näinollen Johtokunnan ehdotuksen luottaen siihen, että Johtokunta on harkinnut sopimusehdot Pankille mahdollisimman edullisiksi.

Keskustelun päätyttyä Pankkivaltuusmiehet päättivät Johtokunnan ehdotuksen mukaisesti suostua siihen, että Suomen Pankki tänä vuonna ostaa vientiliikkeiltä ensi vuoden aikana viimeistään heinäkuun 1 päivänä toimitettavia ulkomaisia valuuttoja enintään 300 miljoonan markan arvosta Johtokunnan lokakuun 18 p. t.v. antamassa promemoriassa mainittuun hintaan ja niillä muilla ehtoilla, jotka Johtokunta määrää. (Kirjelmä 79).

3 §.

Esiteltiin Johtokunnan kuluvan lokakuun 20 päivänä lähettämä kirjelmä n:o 45 (Liite 79).

Pankkivaltuusmiehet päättivät Johtokunnan ehdotuksen mukaisesti pyytää Valtioneuvostoa ryhtymään toimenpitei-

siin, jotta Suomen Pankille ennen ensi tilinpäätöstä maksettai-
 siin korvausta Venäjän valtakunnan rahaston velkasitoumuksis-
 ta 71,712,328 markkaa 14 penniä taikka, ellei tämä ole mahdol-
 lista, että valtio ainakin antaisi Suomen Pankille sitoumuksen,
 josta käy ilmi minä aikoina ja millaisissa erissä sanottu mää-
 rä suoritetaan (Kirjelmä 80).

4 §.

Esiteltiin Johtokunnan kuluvan lokakuun 20 päivänä lä-
 hettämä kirjelmä n:o 46 (Liite 80).

Kun asiasta keskusteltaessa oli ilmennyt eri mieliä
 pankkivaltuusmiesten kesken, toimitettiin äänestys, jolloin

Herra Hahl katsoi, että Pankkivaltuusmiesten tulisi
 pyytää Pankkivaliokunnan toimenpidettä siihen, ettei Suomen
 Pankkia määrättäisi luovuttamaan valtiotarkoituksiin varoja
 voitosta, jonka olemassaoloa ei vielä ole todettu;

Herra Vuolijoki katsoi, että Pankkivaltuusmiesten tu-
 lisi, Johtokunnan ehdotuksen mukaisesti, pyytää Pankkivalio-
 kunnan toimenpidettä siihen, että Suomen Pankin voittovaroja
 ei käytettäisi vuoden 1923 tulo- ja menoarvion järjestelyyn;

Herrat Ramsay, Tanner, Nevanlinna ja Lavonius yhtyivät
 kukin vuoroonsa herra Vuolijoen mielipiteeseen, joka siten oli

tullut Pankkivaltuusmiesten päätökseksi (Kirjelmä 81).

5 §.

Puheenjohtaja esitti promemorian taloudellisten tutkielmien toimittamisesta (Liite 81).

Pankkivaltuusmiehet päättivät jättää asian edelleen valmistelemisen kolmijäseniselle komitealle, johon Pankkivaltuusmiehet valitsevat yhden jäsenen, Johtokunta yhden ja kolmantena jäsenenä toimii Pankin tilasto-osaston esimies. Komitean tehtävänä on suunnitella tutkielmain aiheita ja neuvotella sopivien kirjoittajain kanssa ja on komitean esitettävä asia Pankkivaltuusmiehille ennen lopullisten sopimusten tekemistä kirjoittajain kanssa.

Pankkivaltuusmiehet valitsivat komiteaan puolestaan puheenjohtajansa.

6 §.

Esiteltiin professori O.K.Kilven Pankkivaltuusmiesten toimesta kirjoittama selvitys valuutta- ja viljanhintapolitiikasta, joka oli korjausvedoksina jaettu Pankkivaltuusmiehille.

Asia ei aiheuttanut enempiä toimenpiteitä sen lisäksi mitä Pankkivaltuusmiehet jo kokouksessaan viime syyskuun 20 päivänä olivat päättäneet.

Vakuudeksi:

A. N. Rautala